

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการ เสนอรายงานสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดัง
มีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาด สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในแต่ละขนาด สังกัดกรมสามัญศึกษา มีความแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียน
มัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน สังกัดกรมสามัญศึกษา มีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ และจาก
รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ความคิดเห็นรวม
ของผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการ

บริหารในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) โดยผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) แต่ครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาด ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$)

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยเฉพาะในแต่ละด้านปรากฏผลจากการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการวางแผน จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นรวมของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยจำแนกตามขนาดปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) ส่วนผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$)

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรม เฉพาะการวางแผนในรายละเอียดพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องการกำหนดนโยบาย ($\bar{X} = 3.59$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นอกนั้นได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เช่น

เรื่องข้อมูล เรื่อง การกำหนดแผนงานโครงการ เรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นต้น (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 6)

2.2 ด้านการจัดองค์การ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นรวมของผู้บริหาร และครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการจัดองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการจัดองค์การในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) ส่วนผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรม เฉพาะการจัดองค์การในรายเรื่องพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากในเรื่องการกำหนดมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นอกนั้นได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เช่น เรื่องการแบ่งงาน เรื่องการกำหนดขอบเขตหน้าที่ของงาน เรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ เป็นต้น (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 7)

2.3 ด้านการอำนวยความสะดวก จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นรวมของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามขนาดปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$)

ผู้บริหาร และครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ก็มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เช่นเดียวกัน

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรมเฉพาะการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้นในราย เรื่องพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ซึ่งได้แก่เรื่อง การส่งงาน เรื่องการกระตุ้น เรื่องการใช้สิทธิพล และเรื่อง การบำรุงขวัญหรือให้กำลังใจ (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 8.)

2.4 ด้านการประสานงาน จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นรวมของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการประสานงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการประสานงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามขนาดปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ก็มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เช่นเดียวกัน

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรมเฉพาะการประสานงานในราย เรื่องพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ได้แก่เรื่อง การประชุม และเรื่อง การประกาศ (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 9)

2.5 ด้านการควบคุมงานการติดตามและการประเมินผล จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นรวมของผู้บริหาร และครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยจำแนกตามขนาดปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เช่นเดียวกัน

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรมเฉพาะการควบคุมงานหรือการประเมินผลในรายเรื่องพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ได้แก่ เรื่องการควบคุมเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เรื่องการติดตามและควบคุมขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เรื่องการติดตามตรวจสอบงบประมาณและการเงิน เรื่องการประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน และเรื่องการเก็บรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 10)

2.6 ด้านการตัดสินใจสั่งการ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นรวมของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการตัดสินใจสั่งการในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) แต่ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในด้านการตัดสินใจสั่งการในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยจำแนกตามขนาดปรากฏว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) ส่วนผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) และผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$)

แต่เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานและกิจกรรมเฉพาะการตัดสินใจสั่งการในรายเรื่องพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง ซึ่งได้แก่ เรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ เรื่องการมอบหมายหรือกระจายขอบเขตอำนาจในการตัดสินใจสั่งการ และเรื่องการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 11)

3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของครูอาจารย์ในโรงเรียนในแต่ละชนบทปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

4. ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับผู้บริหาร และระหว่างครูอาจารย์กับครูอาจารย์ในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันนั้น ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 17)

5. ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีส่วนร่วม เข้าร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เฉพาะกลุ่มผู้บริหารได้มีส่วนร่วม เข้าร่วมหรือมีส่วน เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.70$) ในขณะที่ครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วมหรือส่วน เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$)

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมหรือมีส่วน เกี่ยวข้อง ในรายการกิจกรรมพบว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ได้มีส่วนร่วมหรือมีส่วน เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากในการจัดกิจกรรม แห่งเทียนเข้าพรรษา ($\bar{X} = 3.72$) การแข่งขันกีฬาในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.69$) และการจัดทำแผนปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.77$) การปฐมนิเทศนักเรียน ($\bar{X} = 3.69$) การอบรมระเบียบวินัยนักเรียน ($\bar{X} = 3.60$) การปรับปรุงบริเวณโรงเรียน ($\bar{X} = 3.59$) การจัดสรรเงินบำรุงการศึกษาประจำปี ($\bar{X} = 3.55$) และการแก้ไขพฤติกรรมการแต่งกายผิดระเบียบของนักเรียน ($\bar{X} = 3.55$) ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ นอกนั้นได้มีส่วนร่วมหรือมีส่วน เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลางทุกกิจกรรม เช่น การแข่งขันตอบปัญหานักเรียน การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นต้น (ดูรายละเอียดได้ในตารางที่ 13)

6. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาเมื่อพิจารณาตามกลุ่มงานของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานวิชาการ งานสภาพโรงเรียน และการบริหารทั่วไป งานธุรการ งานปกครองนักเรียน งานบริการ และงานโรงเรียนกับชุมชนนั้น ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารโดยเฉพาะมีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) แต่กลุ่มครูอาจารย์มีความคิด เห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานตามกลุ่มงานในโรงเรียน โดยเฉพาะในแต่ละด้านปรากฏว่าทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิด เห็นว่า ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้านคือ

งานวิชาการ ($\bar{X} = 3.33$)   งานสภาพโรงเรียนและการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.51$)
 งานธุรการ ($\bar{X} = 3.39$)   งานปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 3.52$)   งานบริการ ($\bar{X} = 3.41$)
 และงานโรงเรียนกับชุมชน ($\bar{X} = 3.36$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ที่ปรากฏว่าความคิดเห็นรวมของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานตามหลักทฤษฎีทางการบริหาร โดยเฉพาะการนำหลักทฤษฎีกระบวนการบริหารทั้ง 6 ขั้นตอนคือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น การประสานงาน การควบคุมงานหรือการประเมินผล และการตัดสินใจสิ่ง การมาใช้ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางหรือได้กำหนดการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารไม่ชัดเจนมากนัก โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ปรากฏว่าได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานเพื่อให้ประสพผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็นจะต้องพัฒนาหรือเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจนถึงระดับมากหรือมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานในด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนประสพผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาในส่วนของผู้บริหารโดยเฉพาะ จากผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการบริหารหรือได้ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทรมิล เอียร์ไพสิฐ (2526 : 122-129) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ใน ส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทฤษฎีกระบวนการบริหารของ Gregg (Russel T. Gregg) อยู่ในเกณฑ์ระดับมากทุกด้าน และผลการวิจัยของ สุรัชย์ เทียนขาว

(2526 : 109-110) ที่พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในส่วนภูมิภาค สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามหลักทฤษฎีกระบวนการบริหารของ Gregg (Russel T. Gregg) เช่นเดียวกัน อยู่ในเกณฑ์ระดับมากในด้านการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพล และการประสานงาน ส่วนการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

ในส่วนของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษานี้เป็นที่น่ายินดีว่าผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาสูงสุดในโรงเรียนได้ให้ความสำคัญและนำหลักทฤษฎีทางการบริหาร โดยเฉพาะหลักทฤษฎีกระบวนการบริหารมาใช้ในการบริหารงานหรือดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งย่อมจะเป็นผลนำไปสู่ความสำเร็จในด้านการดำเนินงานจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะในการบริหารงานนั้น ผู้บริหารย่อมสนใจวิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้บริหารมั่นใจได้ว่ากิจการต่าง ๆ ที่ต้องการจะมีการปฏิบัติจนประสบความสำเร็จหรือไม่มากที่สุด (ภิญโญ สาธร 2526 : 1)

ส่วนในด้านของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัศึกษานั้นปรากฏว่า ครูอาจารย์ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เท่านั้น ซึ่งในส่วนของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องให้การพัฒนาและเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานเพื่อให้ทุกคนได้มีส่วน เข้าร่วมและรับผิดชอบในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในแต่ละด้าน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัศึกษามีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งมีประเด็นที่ควรนำมา อภิปรายผลดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการวางแผน จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการวางแผนในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานหรือปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการวางแผนในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่

ในเกณฑ์ระดับปานกลางเท่านั้น หรือได้กำหนดการดำเนินงานในด้านการวางแผนของโรงเรียน ไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการวางแผนในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางได้ดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการวางแผนในแต่ละเรื่องปรากฏว่าทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงาน หรือได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่ได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ระดับมากมีเพียงเรื่องเดียวคือเรื่อง การกำหนดนโยบาย ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็นจะต้องเร่งพัฒนาการดำเนินงานในด้านการวางแผนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจนถึงระดับมากหรือมากที่สุด โดยเฉพาะการดำเนินงานในเรื่องที่เป็นส่วนประกอบสำคัญ ๆ ในด้านการวางแผนของโรงเรียนได้แก่เรื่องข้อมูล เรื่องกำหนดแผนงานโครงการ เรื่องกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านการจัดองค์การ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการจัดองค์การในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงาน หรือปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการจัดองค์การในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น หรือได้กำหนดการดำเนินงานในด้านการจัดองค์การของโรงเรียนไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการจัดองค์การในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางได้ดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

เมื่อพิจารณา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการจัด
องค์การ ในแต่ละเรื่องปรากฏว่าทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงาน
หรือได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากมี อยู่เพียงเรื่อง
เดียวคือการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการ
ดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็น
จะต้องเร่งพัฒนาการดำเนินงานในด้านการจัดองค์การในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนถึงระดับมากหรือมากที่สุดเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการดำเนินงานใน
รายละเอียดเกี่ยวกับส่วนประกอบที่สำคัญ ๆ ในด้านการจัดองค์การได้แก่เรื่องการแบ่งงาน เรื่อง
การกำหนดขอบเขตหน้าที่ของงาน เรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน
เรื่อง การกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้เพราะถ้าหากโรงเรียนมี
ระบบในการจัดองค์การหรือโครงสร้างระบบงานที่มีประสิทธิภาพก็ย่อมจะเป็นผลทำให้การดำเนินงาน
ของโรงเรียนประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร และครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการอำนวยความสะดวก
หรือการกระตุ้นในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานหรือปฏิบัติหน้าที่ในด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น ในกิจกรรม
ด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง หรือได้กำหนดการดำเนินงานในด้านการอำนวยความสะดวก
หรือการกระตุ้นไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและ
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการอำนวยความสะดวก
หรือการกระตุ้นในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เท่านั้น ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง
ได้ดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

เมื่อพิจารณา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการอำนวยความสะดวก
หรือการกระตุ้นในแต่ละเรื่องปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติงาน
ตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้นในแต่ละเรื่องอยู่ในระดับปานกลาง
ทุกเรื่อง ทั้งในเรื่องการสั่งการ เรื่องการกระตุ้น เรื่องการให้สิทธิพล และเรื่องการบำรุงขวัญหรือให้
กำลังใจ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ

มากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในด้านการ
 อำนวยการหรือการกระตุ้นในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกัน
 โดยเฉพาะในเรื่องการสั่งการ เรื่องการกระตุ้น เรื่องการใช้สิทธิพล และเรื่องการบำรุงขวัญ หรือ
 ให้กำลังใจ ทั้งนี้เพราะถ้าหากโรงเรียนมีระบบในการอำนวยการหรือการกระตุ้นที่มีประสิทธิภาพก็
 ย่อมจะเป็นผลทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและนโยบาย
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในขณะเดียวกันก็จะเป็นผลทำให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดขวัญกำลังใจและความ
 พึงพอใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการประสานงาน จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
 อาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการประสานงานในโรงเรียน
 อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้
 ดำเนินงานหรือปฏิบัติงานในด้านการประสานงานในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางหรือได้กำหนด
 การดำเนินงานในด้านการประสานงานไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้พบว่าทั้งใน
 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
 ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการประสานงานในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับ
 ปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการ
 ประสานงานในแต่ละเรื่องปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติ
 งานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการประสานงานในแต่ละเรื่องอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง
 ทั้งในเรื่องการดำเนินงานประชุมและเรื่องการดำเนินงานประกาศซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณา
 ในด้านการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษา
 ความจำเป็นจะต้องปรับปรุงระบบในการประสานงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทุก
 เรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนสามารถประสานการดำเนินงานและนำทรัพยากรทั้งในด้านกำลังคน
 วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ตลอดทั้งวิธีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินงาน
 เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผล จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็น
 ของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการควบคุมงาน

หรือการประเมินผลในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานหรือปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการควบคุมงานหรือประเมินผลการปฏิบัติงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง หรือได้กำหนดการดำเนินงานในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้พบว่าทั้งในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลในแต่ละเรื่องปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผลในแต่ละเรื่อง อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางทุกเรื่องทั้งในเรื่องการควบคุม เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน การติดตามและควบคุมขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การติดตามตรวจสอบงบประมาณและการเงิน การประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน การเก็บรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็นจะต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากระบวนการติดตามกำกับควบคุมงานหรือการประเมินผลให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้นในทุก ๆ เรื่อง ทั้งนี้เพราะถ้าหากโรงเรียนมีระบบในการควบคุมงานหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ก็ย่อมจะเป็นผลทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนอกจากนี้ยังจะเป็นผลทำให้ผู้ปฏิบัติงาน เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2.6 ด้านการตัดสินใจสั่งการ จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการตัดสินใจสั่งการในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการตัดสินใจสั่งการในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง หรือได้กำหนดการดำเนินงานในด้านการตัดสินใจสั่งการในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนไม่ชัดเจนมากนัก ซึ่งจากผลการวิจัยที่ปรากฏนี้พบว่าทั้งในโรงเรียน

มัธยมศึกษาขนาดเล็ก โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ได้ดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการตัดสินใจสิ่งการในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณา เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในด้านการตัดสินใจสิ่งการในแต่ละเรื่องปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปฏิบัติงานในแต่ละเรื่องอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่องทั้งในเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งการ การกระจายขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจสิ่งการและการตัดสินใจ เลือกวิธีปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นนั้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการตัดสินใจสิ่งการในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในทุก ๆ เรื่อง ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้ผลการดำเนินงานในด้านการตัดสินใจเกิดความถูกต้องแม่นยำมากยิ่งขึ้น และยังเป็นผลทำให้เกิดความยอมรับในการตัดสินใจสิ่งการ เป็นการสร้างความผูกพันในงานและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน อันเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การ เปรียบเทียบความคิด เห็นระหว่างผู้บริหาร กับครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาด สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร กับครูอาจารย์เกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร และครูอาจารย์ในโรงเรียนมัศึกษามีการรับรู้หรือความ เข้าใจในหลักทฤษฎีหรือการนำหลักทฤษฎีกระบวนการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งผลของความแตกต่างนี้อาจเนื่องมาจากความรู้และประสบการณ์ โดยมีข้อที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารซึ่ง เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการบริหาร เป็นผู้ที่มีการรับรู้และนำหลักทฤษฎีทางการบริหารเกี่ยวกับกระบวนการบริหารมาใช้้อยู่ในระดับมาก ส่วนครูอาจารย์ซึ่ง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการสอนได้ดำเนินงานตามหลักทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากผลการวิจัยนี้ถ้าจะพิจารณาในด้านการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนมัศึกษามีความจำเป็นจะต้องให้การพัฒนาความรู้และ

ประสบการณ์ในด้านการทำงานให้แก่ครูอาจารย์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสนในการรับรู้และมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นในระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูอาจารย์เกี่ยวกับกระบวนการบริหารในระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นในระหว่างกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและกลุ่มผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยผลรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบในระหว่างกลุ่มครูอาจารย์โดยผลรวมก็ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้แต่ต้นนั้น เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นได้พบว่าค่าเฉลี่ยของผู้บริหารในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดอยู่ในเกณฑ์ระดับมากด้วยกัน ส่วนค่าเฉลี่ยของครูอาจารย์อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางในโรงเรียนทุกขนาด ทำให้เป็นที่น่าสังเกต เป็นอย่างยิ่งในปรากฏการณ์ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ไม่อาจสืบค้นหาสาเหตุมาอธิบายได้ชัดเจน เนื่องจากมิได้อยู่ในขอบเขตการวิจัยโดยตรง จึงได้แต่สันนิษฐานว่าความคิดเห็นของผู้บริหารมีแนวโน้ม เป็นไปในทางเดียวกันนั้นน่าจะ เป็น เพราะผู้บริหารมีประสบการณ์ในการทำงานในแต่ละเรื่อง เป็นปกติวิสัยมากกว่าอย่างอื่น

แต่ในกรณีของครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันและสิ่งแวดลอมในการทำงานไม่เหมือนกันนั้นยังไม่อาจหาค่าอธิบายได้ชัดเจนพอจากกรณีการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า มีข้อที่ควร เสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย โดยใช้หลักทฤษฎีกระบวนการบริหารตามแนวความคิดของ Stephen J. Knezevich ครั้งนี้ ถ้าจะปรับปรุงการบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกระบวนการของ Stephen J. Knezevich นั้น สิ่งที่ต้องปรับปรุงในการบริหารงาน ควรจะประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1.1 ด้านการวางแผน ในด้านนี้ควรจะดำเนินการในแต่ละเรื่องให้ครอบคลุมการกำหนดนโยบาย การพัฒนาและใช้ระบบข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน การกำหนดแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการปฏิบัติงาน การนำแผนไปปฏิบัติ การติดตามผลการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงหรือจัดทำแผนใหม่ เมื่อเห็นเหมาะสม

1.2 ด้านการจัดองค์การ ควรจะประกอบด้วยรายละเอียดในเรื่องที่สำคัญ ๆ คือ การแบ่งงานหรือการจัดระบบโครงสร้างงาน การกำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน การมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และการกำหนดระเบียบในการปฏิบัติงานของโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน

1.3 ด้านการอำนวยความสะดวกหรือการกระตุ้น ควรคำนึงถึงประเด็นที่สำคัญ ๆ เกี่ยวกับการสั่งงาน การกระตุ้น การใช้อิทธิพล และการใช้ภาวะผู้นำในการชักจูง ส่งเสริม สนับสนุน เร่งรัด แนะนำช่วยเหลือ และให้การบำรุงขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการประสานงาน ควรประกอบด้วยรายละเอียดในด้านการประสานกำลังคนและทรัพยากร ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ทั้งในเรื่องการประชุม และการสื่อสาร เฉพาะเรื่องให้ชัดเจน

1.5 ด้านการควบคุมงานหรือการประเมินผล ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องการติดตาม ดูแล ควบคุม กำกับ นิเทศ ตรวจสอบ ประเมินผล รายงาน แก้ไขปัญหาและข้อบกพร่อง ในการปฏิบัติงานทั้งในเรื่องเกี่ยวกับ เวลา การเงินและงบประมาณ ตลอดจนการติดตามการดำเนินงานตามขั้นตอนและการปรับปรุงงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างใกล้ชิด

1.6 ด้านการตัดสินใจสั่งการ ประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องการวิเคราะห์ปัญหา การปรึกษาหารือปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน และการเลือกวิธีปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะสอดแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน

ซึ่งถ้าหากโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ปรับปรุงการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้อย่างเป็นระบบและเกิดประสิทธิผลที่ย่อมจะ เป็นผลทำให้การบริหารงานหรือการจัดดำเนินงานในโรงเรียนประสบผลสำเร็จบรรลุตามจุดมุ่งหมายและนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็น เกี่ยวกับกระบวนการบริหารใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในโรงเรียน และขยายโครงสร้างงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนควรจะได้ปรับปรุงโครงสร้างของงานในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติและเพื่อให้ เอื้อประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น คือในโครงสร้างใหญ่ของโรงเรียน ควรประกอบด้วย (1) งานวิชาการ (2) งานปกครองนักเรียน (3) งานบริการ (4) งานโรงเรียน กับชุมชน (5) งานแผนและพัฒนา (6) งานสำนักงานบริหารทั่วไปของโรงเรียน โดยให้งานวิชาการ ครอบคลุมในเรื่อง (1) งานแผนงานวิชาการ (2) งานส่งเสริมการใช้และพัฒนาหลักสูตร (3) งาน พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน (4) งานส่งเสริมการใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอน (5) งาน พัฒนาบุคลากรทางการเรียนการสอน (6) งานนิเทศในโรงเรียน (4) งานส่งเสริมการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน (8) งานวัดผลประเมินผลและทะเบียน (9) งานสำรวจและใช้สถาน ประกอบการ (10) งานศึกษาค้นคว้าและวิจัย (11) งานประเมินผลงานวิชาการ

งานปกครองนักเรียนควรจะครอบคลุม (1) งานแผนงานปกครองของนักเรียน (2) งานระเบียบวินัยนักเรียน (3) งานพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน (4) งาน ป้องกันและแก้ไขความประพฤตินักเรียน (5) งานพัฒนาและเสริมสร้างลักษณะนิสัยนักเรียน (6) งานส่งเสริม เอกลักษณ์และวิสัยแห่งชาติ (7) งานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน (8) งานติดตามนักเรียนภายนอกโรงเรียน (9) งานรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน (10) งาน ประเมินผลงานปกครองนักเรียน

งานบริการควรประกอบด้วย (1) งานแผนงานบริการ (2) งานพัฒนาพื้นที่และบริหาร การใช้อาคารสถานที่ (3) งานจัดบริการน้ำดื่มน้ำใช้ (4) งานจัดบริการโภชนาการ (5) งานจัด บริการสุขภาพอนามัย (6) งานจัดบริการห้องสมุด (7) งานจัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ (8) งานจัด บริการแนะแนว (9) งานจัดบริการเครื่องจักรและพาหนะ (10) งานประเมินผลงานบริการ

งานโรงเรียนกับชุมชนควรประกอบด้วย (1) งานแผนงานโรงเรียนกับชุมชน (2) งานกิจกรรมโรงเรียน (3) งานกิจกรรมชุมชน (4) งานประชุมคณะกรรมการและผู้บริหาร นักเรียน (5) งานศึกษานอกสถานที่ (6) งานกิจกรรมสหกรณ์ (7) งานกิจกรรมศิษย์เก่า (8) งาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (9) งานศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี (10) งานพิพิธภัณฑสถานโรงเรียน และชุมชน (11) งานประเมินผลงานโรงเรียนกับชุมชน

งานแผนและพัฒนาควรประกอบด้วย (1) งานแผนงานฝ่ายแผนและพัฒนา (2) งานนโยบายและแผนแม่บท (3) งานแผนพัฒนาหรือแผนประจำปี (4) งานแผนปฏิบัติการ (แผนงานโครงการและปฏิทินปฏิบัติงาน) (5) งานสารสนเทศและข้อมูลโรงเรียน (6) งานสถิติและวิเคราะห์ผล (7) งานประเมินผลและรายงานประจำปี (8) งานส่งเสริมโรงเรียน (9) งานมาตรฐานโรงเรียน (10) งานรับนักเรียนและวางแผนรับนักเรียน (11) งานโครงการพิเศษคืองานโครงการขยายโอกาส ฯ งานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ฯ งานโครงการสาขาโรงเรียน ฯลฯ (12) งานประเมินผลงานแผนและพัฒนา

และงานสำนักงานบริหารทั่วไปของโรงเรียนควรครอบคลุมงานที่สำคัญ ๆ เช่น (1) งานพัฒนาระบบบริหารและโครงสร้างระบบงาน (2) งานแผนงานสำนักงาน ฯ (3) งานบริหารแผนผังที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (4) งานสารบรรณ (5) งานงบประมาณ (6) งานการเงินและบัญชี (7) งานพัสดุ (8) งานบริหารบุคคล (9) งานสวัสดิการครูอาจารย์ (10) งานพัฒนาความรู้และเทคนิคในการปฏิบัติงาน (11) งานเอกสารหรือคู่มือในการปฏิบัติงาน (12) งานประชุมโรงเรียน และ (12) งานประเมินผลงานสำนักงานบริหารทั่วไปของโรงเรียน

3. ควรจะมีการศึกษาวิจัยกระบวนการดำเนินการหรือวิธีดำเนินงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านต่าง ๆ เฉพาะด้านที่กว้างขวางและเจาะลึกให้มากขึ้น เพื่อจะได้นำข้อความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในแต่ละลักษณะให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

4. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าความคิดเห็นในระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไม่แตกต่างกัน และในทำนองเดียวกันก็ได้พบว่าครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ น่าจะมีการศึกษาวิจัยให้แน่ชัดว่าเป็นเพราะเหตุใด เพื่อจะได้นำข้อความรู้มาประกอบพิจารณาดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน